

DİRSEK ÇIKIĞI

Ali LEVENT¹

DİRSEK ANATOMİSİ

Kemik Anatomi

Dirsek eklemi toplamda 3 temel eklemden oluşmaktadır. Bunlar radiyoulnar, humeroradial ve humeroulnar eklemlerdir.⁽¹⁾

Humerus Distali

Humerus distalindeki önemli yapılardan troklea'nın büyük bir bölümü eklem kıkırdığı ile kaplıdır. İç tarafı dış tarafına göre daha belirgindir ve troklear oluk ile iki ayrı bölüme ayrılmıştır.⁽¹⁾ Kapitellum humeri humerus distalinde bulunur ve özellikle supinasyon ve pronasyon hareketinde görev almaktadır. Ayrıca 2 mm'yi bulan kıkırdak kalınlığı bulunmaktadır. Bu iki yapı beraber humeral kondili oluşturmaktadır.⁽¹⁾

Ulna Proksimali

Ulnanın aksına göre değerlendirdiğimizde troklear çentiğin yaklaşık 30 derece posteriora eğimi bulunmaktadır ve bunun klinik önemi dirsek ekstansiyonunda troklea humeri ile eklem uyumu senkronizasyondur.⁽¹⁾

Eklem Kapsülü ve Ligament Anatomisi

Medial kollateral bağ kompleksi üç bölümden oluşur. Bunlar anterior, posterior ve trans-

vers bölümlerdir.⁽²⁾ Anterior demet klinik açıdan en önemli olan kısımdır. Lateral kollateral bağ kompleksi de dört ayrı komponentten oluşmaktadır. Bunlar annüler ligament, aksesuar kollateral ligament, radial ve ulnar kollateral ligamentlerdir. Medial ve lateral ligament kompleksleri yapılarında mekanoreseptör ve serbest sinir uçları bulundurmaktadır.⁽²⁾

Dirsek Eklemi Stabilizatör Dokular

Dirsek eklemi stabilizatör dokuları primer ve sekonder olmak üzere iki gruba ayrılır.⁽²⁾

Primer Stabilizatörler

Ulnahumeral eklem, medial kollateral bağ kompleksi ve lateral kollateral bağ kompleksi olmak üzere toplamda üç adet primer stabilizatör bulunmaktadır. Ulnohumeral eklem stabilitenin yaklaşık %50'sine kadar katkı sağlayabilmektedir. Medial kollateral bağ kompleksi valgus ve posteromedial instabilitede anahtar rol oynamaktadır. Lateral kollateral bağ kompleksi ise varus ve dış rotasyona karşı primer stabilizatördür.⁽²⁾

Sekonder Stabilizatörler

Eklem kapsülü, radial baş ve dirsek eklemi çaprazlayan kas grupları sekonder stabilizatörlerdir.⁽²⁾

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD, dralilevent@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Açar Hİ, Bektaş U, Ay Ş. Dirsek Eklemi Anatomisi ve İnstabilitesi. TOTBİD dergisi 2011;10(1):7-17
2. R Robinson PM, Griffiths E, Watts AC. Simple elbow dislocation. Shoulder Elbow. 2017 Jul;9(3):195-204. doi: 10.1177/1758573217694163.
3. Baykal YB, Kırdemir V. Dirseğin Travmatik Çıkıkları. TOTBİD dergisi 2019;18:48-51
4. Durakbaşı MO. Basit Dirsek Çıkıkları. TOTBİD dergisi 2014;12:43-50
5. Nalbantoğlu U, Gereli A. Dirsek Kırıklı Çıkıkları: Genel Yaklaşım Ve Sınıflama TOTBİD dergisi 2014; 12:51-56
6. Egol KA, Koval KJ, Zuckerman JD. Handbook Of Fractures. Başbozkurt M, Yıldız C (çeviri editörü) Karşlıoğlu B (bölüm çevirmeni). Bölüm:18 dirsek çıkıkları sf:230-242
7. Cohen MS, Hastings H 2nd. Acute elbow dislocation: evaluation and management. J Am Acad Orthop Surg. 1998 Jan-Feb;6(1):15-23. doi: 10.5435/00124635-199801000-00002.
8. O'Driscoll SW, Morrey BF, Korinek S, An KN. Elbow subluxation and dislocation. A spectrum of instability. Clin Orthop Relat Res. 1992 Jul;(280):186-97.
9. Coonrad RW, Roush TF, Major NM, Basamania CJ. The drop sign, a radiographic warning sign of elbow instability. J Shoulder Elbow Surg. 2005 May-Jun;14(3):312-7. doi: 10.1016/j.jse.2004.09.002.
10. Hildebrand KA, Patterson SD, King GJ. Acute elbow dislocations: simple and complex. Orthop Clin North Am. 1999 Jan;30(1):63-79. doi: 10.1016/s0030-5898(05)70061-4.
11. Josefsson PO, Nilsson BE. Incidence of elbow dislocation. Acta Orthop Scand. 1986 Dec;57(6):537-8. doi: 10.3109/17453678609014788.
12. Ring D. (2011) Dirsek kırık ve çıkıkları Bucholz RW, Heckman JD, Court-Brown CM (eds) Şaylı U (çeviri editörü) Maralcan G (bölüm çevirmeni) in Rockwood And Green's Fractures in Adults bölüm 28 sayfa 989-1049
13. Pawlowski RF, Palumbo FC, Callahan JJ. Irreducible posterolateral elbow dislocation: report of a rare case. J Trauma. 1970 Mar;10(3):260-6.
14. Saati AZ, McKee MD. Fracture-dislocation of the elbow: diagnosis, treatment, and prognosis. Hand Clin. 2004 Nov;20(4):405-14. doi: 10.1016/j.hcl.2004.06.005.
15. Tanna D. Elbow dislocation with irreparable fracture radial head. Indian J Orthop. 2013;47(3):283-287. doi:10.4103/0019-5413.111500
16. McKee MD, Pugh DM, Wild LM, Schemitsch EH, King GJ. Standard surgical protocol to treat elbow dislocations with radial head and coronoid fractures. Surgical technique. J Bone Joint Surg Am. 2005 Mar;87 Suppl 1(Pt 1):22-32. doi: 10.2106/JBJS.D.02933.
17. Chan K, King GJW, Faber KJ. Treatment of complex elbow fracture-dislocations. Curr Rev Musculoskelet Med. Published online 2016:185-189. doi:10.1007/s12178-016-9337-8
18. Akpınar S, Çirci E, Dirsek kırıklı çıkıklarının komplikasyonları. TOTBİD dergisi 2014;12 :86-91